

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sectio I. Declaratur Dei Simplicitas: ubi, utrúm conceptus Simplicitatis
situs sit in positivo, an negativo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

quod ei soli convenit, eamque ab omni alio discernit.

VI.
In quibus
compositio
Metaphysica
imitatur
Physicam.

Et licet hoc etiam plerumque contingat in compositione Physicâ: Materia siquidem ut plurimum est ad varia composita indifferens, & à Forma ad hoc in particulari compositum determinatur: Forma enim, ut dici solet, est *quæ dat esse, & determinat* &c., ut aliud habet Dialecticorum Pronunciatum, *Genus ac differentia in Metaphysicis habent se sicut Materia & Forma in Physicis*, nonnumquam tamen contingit, ut Materia indifferenciam illam & indeterminationem ad varias formas & composita non habeat, ut in casu argumenti, de Materia scilicet Cæli contingit; in quo differt à Genere, quod ut in Logica dixi Disp. 33. sect. 8. n. 2. & Disp. 34. sect. 3. semper requirit plura specie distincta, quibus possit communicari.

VII. Secundò ad argumentum Respondeo cum

P. Arriaga hic, Disp. 16. sect. 4. num. 27. non ex eo præcisè quòd aliquid sit primum rei cuiusquam distinctivum, constituere adequatam illius essentiam; sed insuper requiri, ut sit radix & fundamentum ratione nostrâ prædicatorum omnium particularium, & perfectionum, quæ in illâ re continentur, quod Actui primo intelligendi in Deo competere, superius ostensum est. At verò Materia Cæli, esto Cælum primò ab omni alio distinguat, non tamen est radix formæ, eminenter scilicet eam & alia quæ ad illam sequuntur, præcontinens, sicut Actus hic primus intelligendi in Deo actuale intellectiōnem, & reliqua ad eam subsequentiâ præcontinet. Nec ex eo quòd Materia illa Formam Cæli exigat, sequitur quòd eam præcontinet, actio siquidem animæ vel Angeli productiva animam & Angelum essentialiter erigit, nec huius tamen, nec illam præcontinet.

Alia differentia inter Materiam Cæli, & primum distinctivum in Metaphysicis.

DISPUTATIO QUINTA.

De Simplicitate Dei.

SECTIO PRIMA.

Declaratur Dei Simplicitas: ubi, utrum conceptus Simplicitatis situs sit in positivo, an negativo.

I.
In quo sita sit notio Simplicitatis.

SIMPLEX idem est quod compositionis expert: rem enim esse simplicem, perinde censent omnes ac incompositam. Quot ergo compositionum, tot Simplicitatum iis oppositarum sunt genera: simplex nimirum integraliter est, quod partibus caret integralibus; substantialiter, quod substantialibus, & sic de cæteris.

II.
Deus est perfectissimè simplex.

Deus ergo, cum omnem omnino compositionem respuat, perfectissimè simplex est: quem proinde Patres uno ore simplicissimum appellant, in omni scilicet simplicitatis genere eminentissimum. Unde in magno Lateranensi Concilio, Cap. Firmiter, & Cap. Damnanus, Deus esse dicitur *Vna Natura simplex omnino*.

III.
Attributum Simplicitatis in Deo, sine positivum.

Hæc certa. Non levis tamen inter Auctores est controversia, quis sit hic simplicitatis conceptus, aliis cum Scoto in 1. d. 8. q. 1. ad 1. in positivo illam statuentibus; aliis cum Cajetano de Ente & Essentia cap. 2. Comment. 2. Molina 1. p. q. 3. a. 7. ad 2. Valentia 1. p. q. 3. p. 3. Suario 1. d. de Deo c. 4. n. 1. & c. 9. n. 4. & aliis in negativo.

IV.
Simplicitas est quæ positivum, explicatum per modum negationis.

Mihi hæc in re probabilius videtur, conceptum Simplicitatis, quoad rem ipsam, consistere in positivo; esto quoad modum loquendi sit negativus, utpote qui per negationem explicetur; in quo cum variis aliis rebus convenit, quæ licet sint positivæ, per negationes nihilominus declarantur. Sic punctum dicimus quod caret partibus: duarum rerum præsentias sibi proximas, indistantiam appellamus: irrationale vocamus non particeps rationis, quamvis sit positiva differentia, bruti constitutiva, & sexcenta huiusmodi. Hoc pacto intelligendum existimo S. Thomam hic initio Questionis tertie, dum dicit, *per simplicitatem non indicari de Deo quomodo sit, sed quomodo non sit*, quoad modum scilicet loquendi, & hoc attributum explicandi: quemad-

modum in multis aliis rebus, ut vidimus, contingit.

Eadem ergo ratione hic Philosophandum censeo de simplicitate, sicut in Logica d. 19. dictum est de distinctione, quam inter res positivas in positivo sitam esse ibidem ostendi, esto per negationem identitatis explicetur. Dico itaque, licet detur negatio compositionis in Deo, sicut & negatio identitatis inter Petrum & Paulum, ac res alias quascunque positivas, nihilominus nec simplicitatem, nec distinctionem in hisce negationibus consistere, sed in entitatibus positivis, ad quas confinguntur negationes istæ, & essentialiter ab iis exiguntur; ex eo enim quòd Petro repugnet esse Paulum, negationem identitatis cum eodem postulat; & Deus, cum compositionem intra se omnem essentialiter per se excludat, petit negationem compositionis. Nec minus entitas divina per se ipsam est simplex, ac partes omnes & compositionem essentialiter respuens, quam est per se *Substantia, Vivens, Immensa*, &c.

V.
Vltimus ostenditur Simpliciter consistere in positivo.

Negationes identitatis & compositionis sequuntur entitates positivas.

VI.
Dicitur Simpliciter maxime oppositum compositioni; ergo consistit in negatione compositionis.

Confirmatur.

Non acquiescunt recentiores aliqui, & pro negativâ simplicitate sic argumentantur: simplicitas, inquit, opponitur compositioni, ergo in eo consistit per quod res aliqua maxime distat à compositione; sed per negationem compositionis maxime distat à compositione, ergo in hac negatione situs est conceptus simplicitatis. Conf. si per impossibile quis conciperet, vel partem novam, vel accidens Deo accedere, eo ipso hæc entitas quæ jam est, non foret tota realitas constitutiva Dei, sed pars solummodò; totum autem constitutivum esset entitas Dei, quæ modò est, & pars illa, vel accidens huic entitati adjunctum; ergo conceptus simplicitatis, non in illâ entitate solâ consistit, sed simul includit negationem partis illius unitæ, vel accidentis, sed hoc est formalissimè negatio compositionis, ergo Simplicitas Dei consistit in negatione compositionis.

Ad argumentum Respondetur negando subsumptum, rem scilicet per negationem compositionis maxime distare à compositione; per illud enim maxime distat à compositione, quod est ratio & causa cur in compositionem cum aliâ re venire nequeat;

VII.
Per negationem compositionis, res non maxime distat à compositione.

TOMVS I. nequeat; hoc autem est purissima Dei entitas, omnem in se compositionem essentialiter respiciens, & radix negationis compositionis, eamque necessario exigens, ut in simili dixi Disp. 19. log. sect. 1. n. 9. & sec. 2. n. 2. in responsione ad argumentum contendens distinctionem consistere in negatione identitatis.

VIII. Ad confirmationem dico, si pars huiusmodi integralis, aut accidens, Deo uniretur, ipso facto, & per locum intrinsecum, Deus destrueretur. Unde, quisquis hoc in Deo concipit, non hunc Deum, sed alium, & consequenter nullum concipit; Deus enim aptus integraliter augeri, aut ab accidente aliquo informari, non est verus Deus, sed fictus & Chimæricus.

IX. Simpliciter Dei optimam assignat rationem Angelicus Doctor hic q. 3. a. 7. in secundo argumento unâ cum adjunctâ illius solutione; Deo enim quicquid est melius, tribuendum: hoc, ipsum naturæ lumen dicitur, hoc Patres omnes affirmant, quorum una vox est, Deum esse quo nihil cogitari præstantius potest: sed melius & præstantius est habere perfectiones omnes suas identificatas quàm distinctas, tum quia perfectissimum rem aliquam habendi modus est per identitatem, tum quia ubi est realis compositio, dari debet potentia & actus: ratio autem potentia passivæ Deo repugnat: ergo.

X. Quod verò perfectissimum rem aliquam habendi modus, sit per identitatem, constat: sic enim est ab aliis à se distinctis independens. Deinde hoc modo est perfectissimè una: tria enim sunt unitatum genera, per aggregationem, ut unius acervus lapidum; per unionem veram & physicam, ut homo, ignis, aqua; ac demum per identitatem: ex quibus, ut secunda unitas primam dignitate & perfectione superat, ita tertia superat secundam. Et licet interdum res composita sit perfectior simplicis, ut mista elementis, ideo est, quia per compositionem nova accrescit perfectio, quæ in re illâ simplici non inveniebatur: id verò quod ea omnia haberet per identitatem, esset re illâ simplicius & perfectius, ut rectè S. Thomas citatus articulo illo 7. ad secundum.

Cur res composita sit interdum perfectior simplici.

I. Compositio ex materia & forma in Deum cadere nequit.

II. Verum error est Deum formam, aut materiam simpliciter.

SECTIO SECUNDA.

Inferuntur quedam circa Dei Simpliciter.

I. HINC inferitur primò, Deum nec in se ex materia & forma compositum esse, nec cum aliâ re per modum materiæ aut formæ in compositionem venire posse: ita communis & certa Theologorum omnium sententia. Ratio primæ partis est, tum quia Deus, ut sectione præcedente ostendi, est perfectissimè simplex, sicque ex partibus realiter distinctis constare nequit: tum quia est usquequaque actus purissimus; ergo in se completi non potest materiam, quæ est essentialiter potentia: tum denique quia in Deo esset aliquid realiter à Deo distinctum, Materia enim illa non esset Deus, sed quid imperfectum, & consequenter creatura, ergo in Essentiæ divinæ constitutionem venire nullo modo potest: & idem suo modo dicendum de formâ.

II. Secunda Conclusionis pars, quod scilicet Deus cum aliâ re per modum materiæ aut formæ componere nequeat, fide certa est contra varios, tum veterum Philosophorum, tum hæreticorum errores, de Deo hac in parte indignè sentientium. Quidam

enim, ut Democritus, Pythagoras, Stoici, & alii Deum dicebant esse Animam mundi. Horum tamen nonnulli, nempe Academici, ut in Prometheo Christiano dixi disp. 11. c. 2. n. 5. id in metaphorico tantum sensu fovebant; quod nimirum, sicut anima corpus, ita Deus Universum regit & administrat, partesque ejus omnes & singulas, in suos quasque fines ordinet ac disponat. Quod verò Stoici de Deo, id teste S. Bernardo Epist. 190. affirmabat Abailardus de Spiritu Sancto, quem mundi esse animam docebat, Universum hoc scilicet informantem.

Huc etiam spectat eorum error, qui, ut refert S. Thomas hic q. 3. a. 2. Corp. Deum primi calii animam esse dicebant. Turpissimè etiam hac in re erravit Almaricus, qui Deum rerum omnium essentiam esse pronuntiabat. In quem errorem acriter invecit est, & tanquam parum sanæ mentis somnium condemnavit Innocentius Tertius, cap. *Dammamus* de summâ Trinitate & Fide Catholica, ubi sic habetur: *Reprobamus etiam, & condemnamus perversissimum dogma impii Almarici, cujus mentem sic pater mendacii excacavit, ut ejus doctrina, non tam heretica, quam insana sit censenda.* Eodem etiam pertinet illud commentum Davidis eujusdam de Dinando, qui, inquit S. Thomas loco proxime citato, *stultissimè posuit, Deum esse materiam primam.*

Vocatur quidem interdum Deus *Forma*, sed alio longè sensu; sic enim Apostolus ad Philippenses 2. v. 6. *Naturæ divinæ rationem Formæ tribuit: Quicumque in forma Dei esset.* Et S. Augustinus l. 15. de Trin. c. 16. de Deo loquens, *est, inquit, forma, neque informis, neque formata, ipsa ibi æterna est, incommutabilisque substantia.* Idem Sanctus Doctor Ser. 38. super illud, *in principio erat Verbum.* tom. 10. *Verbum Dei, inquit, est forma quadam, forma non formata, sed forma omnium formatorum, forma incommutabilis, sine lapsu, sine defectu.* Sed hæc, ut dixi, in alio longè sensu sumuntur, eo nimirum quo Angeli subinde vocantur etiam *Forma subsistentes*, ratione nimirum virtutis & activitatis, quam habent maximam, quod formæ in omni composito proprium est, non materiæ, quæ tota passiva est, & plumbea, virtutisque activæ incapax. Ideo autem Deus vocatur *Forma non formata*, quia cum Natura divina, usquequaque sit per essentiam completa, perfici inquit formæ, quæ est altera pars compositi, non potest, nec suam aliunde completionem emendicare. Hinc Rupertus, *Dei, inquit, substantia forma simplex est, sine ullâ materiâ, ac proinde est quod est.* Secundum verò S. Augustini locum proxime citatum explicat S. Thomas hic quaest. tertia art. octavo, ad secundum, de forma exemplari.

Licet autem Deus componere cum re aliâ per modum formæ nequeat, ita scilicet eam complendo & perficiendo, ut ab eâ vicissim compleatur & perficiatur; nihil tamen vetat, quominus activè cum re aliâ constituere compositum queat, ita scilicet eam perficiendo, ut nullam ab illâ perfectionem accipiat; hoc namque dignitatem sonat, Deoque sine incommodo tribuitur: sicut de facto Verbum Divinum cum Humanitate Christum constituit, substantiæ scilicet creatæ supplendo vices, Humanitatemque præstantiori longè modo reddendo subsistentem: de quo, suo loco. Utrum verò Deus aliâ præterquam per Unionem Hypostaticam ratione, possit se creaturæ per nexum aliquem Physicum communicare, videatur Suarez hic l. 1. c. 5. n. 7.

III. *Almarici de Deo error, ab Innocentio tertio damnatus.*

IV. *Deus quo sensu dicitur interdum Forma non formata.*

Angeli appellantur Formæ subsistentes.

Rupertus l. 1. in Exod. cap. 14.

V. *Deus activè in compositionem cum re aliâ venire potest.*

Inferuntur